

VIERDE WERELDBLAD

PB-PPIB-16019
BELGIE(N)-BELGIQUE

ATD = All Together for Dignity / Agir Tous pour la Dignité / **Samen voor waardigheid**
www.atd-vierdewereld.be / Nr. 194 / maart 2016 / Verschijnt vier maal per jaar

04

**MENSENRECHTEN
EN KLIMAAT**

08 EEN **BASISINKOMEN**
VOOR IEDEREEN?

10 EEN PLOEG VAN VIJF
MENSEN MET **ERVARING**

Vierde wereldblad

Uitgave van de Beweging
ATD Vierde Wereld
Victor Jacobslaan 12
1040 Brussel
(02) 647 92 25 / 647 99 00
contact@atd-vierdewereld.be
www.atd-vierdewereld.be

Verantwoordelijk uitgever:

Herman Van Breen
Victor Jacobslaan 12
1040 Brussel
Foto's: ATD Vierde Wereld, tenzij anders vermeld

Voor giften van 40 euro of meer per jaar ontvangt u een fiscaal attest.

IBAN: BE89 0000 7453 3685
BIC: BPOTBEB1

U kan ATD Vierde Wereld ook opnemen in uw testament. Bij een duolegaat gaat een deel van uw bezit naar uw erfgenamen en een ander deel naar ATD Vierde Wereld. De successierechten zijn dan lager en worden betaald door ATD Vierde Wereld.

EDITO

STEMMEN

We zijn met twee om voortaan het editoriaal van het Vierdewereldblad te schrijven. We doen dit ook voor het Franstalige zusterblad 'Partenaire'. We maken deel uit van een ploeg van vijf mensen, het nieuw nationaal team van ATD Vierde Wereld België.

Een engagement heeft altijd wortels in een persoonlijke levensloop. Dat is ook voor ons zo.

Carine: Ik heb teveel pijn gezien van kinderen die geplaatst werden en ik zag ook de pijn van hun ouders. Ik wou iets doen en zo 'botste' ik vijftien jaar geleden op een groep van ATD Vierde Wereld in Verviers, waarin beroepskrachten uit de jeugdhulp en mensen in armoede samen kwamen. Dat de band tussen ouders en kinderen altijd overeind blijft, vind ik heel belangrijk. Mijn engagement in het nationaal team ligt in dezelfde lijn. Ik wil militanten ondersteunen in hun strijd. Uit ervaring weet ik hoe moeilijk het is om te blijven samenkomen als je elke dag leeft met de onzekerheid over de dag van morgen.

Georges: Mijn engagement begon veertig jaar geleden heel bescheiden. In een klein secretariaat kleefde ik briefomslagen dicht. Het prille begin van ATD Vierde Wereld in België. Daarna nam ik in een Brusselse steeg deel aan bijeenkomsten met heel arme gezinnen. Stilaan werd me duidelijk dat ik steentjes aandroeg voor een groter geheel, een nieuw maatschappijproject zoals dat toen heette. Niet de theorie maar ontmoetingen met concrete mensen wezen me de weg. Ik vond langzaam maar zeker mijn rode draad: mensenrechten, geworteld in de waardigheid die elke mens in zich draagt.

We willen met ATD Vierde Wereld de stem laten klinken van wie verdrukt wordt en moeilijk kan spreken. Stemmen die we willen kruisen met andere stemmen. We denken niet over alles hetzelfde, maar dat een solidaire samenleving maar tot stand komt als elke burger, zonder uitzondering, gehoord wordt, daarover zijn we het roerend eens.

Carine Baiwir en Georges de Kerchove
Nationaal team

TAAL

Ken je het woord 'monter'? Ja? Veel kans dat je een boekenwurm bent of graag kranten en tijdschriften leest. Monter is immers een boekenwoord. Het behoort niet tot onze spreektaal.

Dat bewuste woord deed Roger de das om.

Roger is lang ziek geweest. Gelukkig ligt deze nare periode achter hem en kan hij weer werk zoeken. De VDAB heeft een gepaste job voor hem: buschauffeur bij De Lijn. Roger ziet het helemaal zitten: hij heeft het vereiste rijbewijs en maakt graag een praatje. In gedachten zie ik het al voor me: ik neem de bus en wie zit er achter het stuur? Roger. Een leuke babbel wacht me. Roger zou bij wijze van spreken met een hond met een strikje praten.

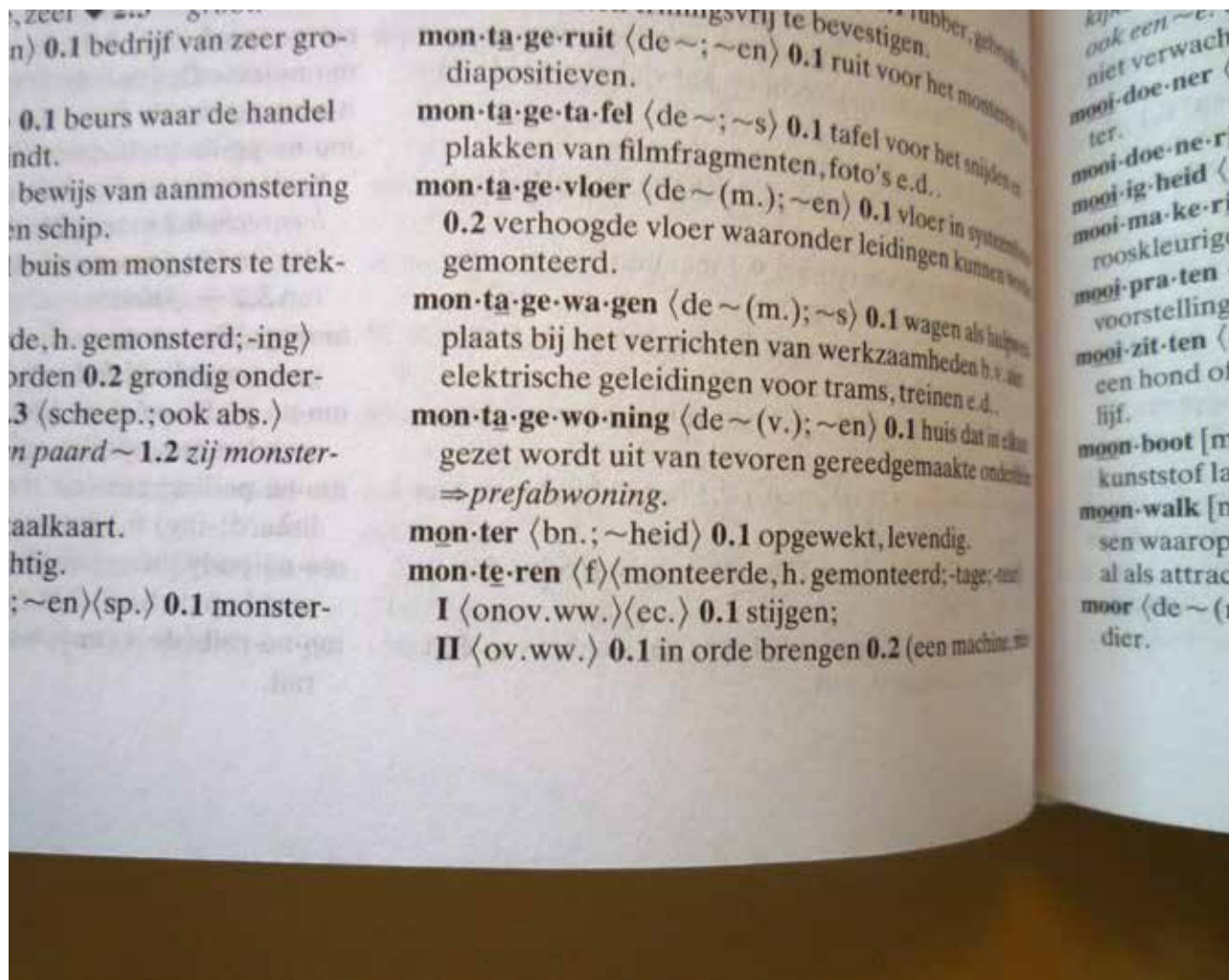
Roger moet wel eerst een taalexamen afleggen en dat schrikt hem wat af. Het is al lang geleden dat hij zijn broek versleet

op de schoolbanken. Een diploma van hogere studies heeft hij ook niet op zak. Ik denk echter dat de angst van Roger onterecht is. Nederlands is immers zijn moedertaal en hij kan zich goed uitdrukken. Ik begrijp ook wel dat De Lijn wil na gaan of de buschauffeur met de klanten kan spreken.

Een week later meldt Roger zich aan voor de test. Hij moet de betekenis van woorden uitleggen. Dat moet lukken. Maar al vrij snel verschijnt het woord 'monter' op het scherm. Verdorie, dat woord heeft hij nog nooit gehoord of gelezen. Tevergeefs zoekt hij in z'n geheugen. Hij verspilt kostbare tijd en zo kan hij de woordenlijst niet afwerken. Resultaat: Roger slaagt niet voor het taalexamen.

Ik vrees dat De Lijn zo de kans heeft laten liggen een sociaal chauffeur aan te werven. Is Roger misschien niet opgewekt, excuseer monter, genoeg?

Marijke Decuypere

MENSENRECHTEN EN KLIMAAT

ATD VIERDE WERELD KOMT OP VOOR DE RECHTEN VAN DE ARMSTEN TIJDENS KLIMAATTOP

▲ Overstromingen in Manilla (Filipijnen)

Het klimaat is in de war, zoveel is duidelijk. Overal in de wereld neemt het aantal natuurrampen als gevolg van de klimaatopwarming toe: overstromingen door de stijging van de zeespiegel, meer cyclonen en superstormen, aanhoudende droogtes,... Maar ook bij ons is de klimaatverandering voelbaar. Neem nu bijvoorbeeld de opmars van de ziekte van Lyme. Deze infectieziekte wordt overgedragen door de teek, die goed gedijt in ons steeds warmere klimaat. Of misschien herinner je je nog de warme decembermaand van vorig jaar, die voor paniek zorgde bij de fruitboeren. Fruitbomen die te vroeg in bloei komen, kunnen immers kapotvriezen tijdens een plotse winterprik, met een povere oogst als resultaat. Omdat vooral de armsten getroffen worden door de klimaatveranderingen, nam ATD Vierde Wereld deel aan de

klimaatconferentie van november 2015 in Parijs, ook wel de COP21 genoemd.

COP21? Sinds 1995 komen verschillende landen jaarlijks samen in het kader van het klimaatverdrag dat in 1992 onder de Verenigde Naties werd afgesloten. De klimaatconferentie van Parijs was de 21ste vergadering van de Conference of the Parties (vandaar COP21). De top vond plaats van 30 november tot 12 december. De conferentie leidde tot het afsluiten van het Akkoord van Parijs.

▲ ATD Kust tijdens de klimaatmars.

▲ Klimaat-engelen tijdens de top

5 voorstellen

ATD Vierde Wereld bereidde zich gedurende 1,5 jaar grondig voor op deze klimaatop met als centrale vraag: wat is de impact van de klimaatveranderingen op de allerarmsten? Deze zoektocht resulteerde in 5 voorstellen die overhandigd werden aan Laurent Fabius, Frans minister van Buitenlandse Zaken en voorzitter van de top:

- We moeten samen mét mensen in armoede strijden tegen de ontregeling van het klimaat.
- We moeten zorgen voor klimaatrechtvaardigheid door te verzekeren dat de armste bevolkingsgroepen genoeg financiering krijgen.
- In alle landen moet sociale bescherming voorzien worden.
- We moeten verzekeren dat de armsten werk zullen hebben in de nieuwe groene economie.
- We moeten het engagement ernstig nemen om niemand achterwege te laten in de strijd tegen de klimaatontregeling.

Mensenrechten doen gelden

Het bleef niet alleen bij deze 5 voorstellen. Als "waarnemende organisatie" op de klimaatop, voegde ATD Vierde Wereld zich bij een groep andere NGO's. Deze organisaties wilden allen de rechten van de mens expliciet vermeld zien in de tekst van het akkoord. Zo konden eventuele maatregelen hieraan steeds getoetst worden. Want ook bij de overgang naar een groenere economie moet er rekening gehouden worden met de allerarmsten. Veel banen zullen immers verloren gaan en andere, nieuwe banen zullen gecreëerd worden. Er moet samen met de armen nagedacht worden over nieuwe manieren om inkomsten te verkrijgen. Sociale bescherming is hierbij broodnodig. Uiteindelijk werd de eerbiediging van de rechten van de mens opgenomen in de inleiding van de tekst. Deze inleiding geeft de richting aan van het akkoord.

Een stap in de goede richting?

"We houden de opwarming van de aarde onder 2 graden en streven ernaar ze tot 1,5 graden te beperken." ATD Vierde Wereld erkent dat het klimaatakkoord van Parijs een belangrijke stap is in de strijd tegen de klimaatopwarming.

Alle landen hebben hun verantwoordelijkheid erkend en het akkoord ondertekend. Toch vreest ook ATD dat de engagementen aangegaan op de klimaatop niet ver genoeg gaan. De maatregelen die nu aangekondigd zijn, leiden tot een verhoging van 3° C en niet de 2 die vooropgesteld werden. Bovendien treedt het akkoord pas vanaf 2020 in werking en zijn de financiële verplichtingen van de landen niet helemaal uitgeklaard. De rijke landen zijn immers meer verantwoordelijk voor de opwarming van de aarde dan de arme landen. Daarom moeten de rijke landen de ontwikkelingslanden financieel en technologisch ondersteunen. Zo kunnen ook zij hun uitstoot van broeikasgassen verminderen en zich aanpassen aan het veranderende klimaat.

Het is heel moeilijk om in te schatten wat de draagwijdte zal zijn van dit akkoord. Het hangt af van hoe de verschillende landen dit zullen implementeren en ook van de inspanningen van andere actoren: ondernemingen, lokale overheden, burgers.

Gelukkig kunnen we allemaal ons eigen steentje bijdragen om dit akkoord te doen gelden. Dat bewees ook ATD Vierde Wereld Kust.

Ook ATD Vierde Wereld Kust doet mee voor een klimaat in "peace en vree"

Door de terreurdreiging werd de grote klimaatmars op 30 november in Parijs jammer genoeg afgeschaft. De mars werd verplaatst naar 6 december in Oostende. Gewapend met een megafoon en 17 oktober-vlag nam ATD Vierde Wereld-Kust deel aan deze mars.

Een deelnemer getuigt: *'het was een mooi moment voor de democratie en de wereldwijde solidariteit, blij dat zovelen hun stem lieten horen en zich niet laten afschrikken door wie of wat dan ook. Nu we met zovelen waren, enkel nog maar in België, ben ik er zeker van dat we de regeringsleiders kunnen beïnvloeden. Wij zijn niet te stoppen, de klimaatverandering wel!'*

Evelien Lambrecht

▲ Brendan

VAN ONTDEKKINGSSTAGE NAAR ZINVOL ENGAGEMENT

GESPREK MET VOLONTAIRS

BRENDAN EN MAGALI WONEN OP DE BOVENSTE VERDIEPING VAN HET BRUSSELS VIERDEWERELDHUIS. ANDERHALF JAAR ZIJN ZE NU IN BELGIË. BRENDAN COYNE IS EEN BRIT EN MAGALI LOUETTE KOMT UIT FRANKRIJK. BEIDEN ZIJN VOLONTAIR. ZE ENGAGEREN ZICH MET MENSEN IN ARMOEDE, WERKEN VOOR EEN BESCHIEDEN TOELAGE EN ZIJN NIET HONKFAST. VOOR ZOVER HUN PRIVÉ-LEVEN DAT TOELAAT, VOLGEN VOLONTAIRS DE INTERNATIONALE SPOREN VAN ATD VIERDE WERELD.

Hoe leerden jullie ATD kennen?

Brendan: Zeven jaar geleden zag ik op de universiteit een advertentie voor een stage bij ATD Vierde Wereld. Ik ging naar een infoweekend en besloot me te engageren voor een ontdekkingsstage van negen maanden. Na die negen maanden ben ik gebleven.

Magali: Na mijn studies werkte ik als vertaalster bij een bedrijf en vertaalde ik productiviteitsrapporten. Dit was niet echt mijn ding en ik zocht iets betekenisvoller. Zo kwam ik bij ATD Vierde Wereld terecht. Het sprak me erg aan dat iedereen hetzelfde loon krijgt. Ik begon aan de ontdekkingsstage. Ik kon me niets zinvollers voorstellen om te doen.

Wat sprak jullie aan in ATD Vierde Wereld?

Brendan: Ook ik vond het idee dat iedereen hetzelfde loon krijgt en dat er geen massa geld naar het management gaat, zeer interessant. Verder werd ik ook aangesproken door de

wil om armoedebestrijding aan te pakken op beleidsniveau. De ideeën van waaruit vertrokken wordt, zijn gebaseerd op de directe ervaringen van mensen in armoede en worden samen opgebouwd. Het internationale aspect is voor mij een meerwaarde.

Magali: De acties en de filosofie achter de acties spraken mij meteen aan. Je kan geen armoede bestrijden zonder mensen in armoede daar bij te betrekken, je moet het samen met hen doen, je kan niet in hun plaats spreken. Ook de werksfeer bevalt me. Bij ATD Vierde Wereld is niemand op een echte carrière gericht: engagement en het delen van waarden zijn erg belangrijk. Dat op een ethische manier omgegaan wordt met geld, vind ik ook belangrijk. Er worden geen onbetrouwbare constructies opgezet.

Brendan: Het werken met militanten staat centraal in wat we doen. Het is een uitdaging voor ATD Vierde Wereld, maar ook een sterkte. Vandaag zien we bijvoorbeeld in vele nati-

▲ Magali

onale teams – dat zijn de verantwoordelijken voor de werking in een bepaald land - dat ook militanten er deel van uit maken, zoals bijvoorbeeld in België. Bij ATD Vierde Wereld werken mensen met een verschillende achtergrond samen. Dat mensen in armoede en academische experts elkaar vinden en van elkaar leren, dat maakt me enthousiast. Er wordt veel geïnvesteerd in mensen en men geeft om wat ze doen. Daarnaast weet je ook dat je collega's er dezelfde waarden en doelstellingen op na houden. In andere bedrijven gebeurt het wel eens dat het ieder voor zich is, maar hier weet je dat je kan rekenen op de mensen rondom je.

Wat was jullie rol bij ATD Vierde Wereld voor jullie naar België kwamen?

Magali: Toen ik pas startte, heb ik me ingezet voor het jaarlijks forum van ATD Vierde Wereld in Frankrijk rond armoedebestrijding en voor de organisatie van een grote jongerenbijeenkomst. Nadien werkte ik drie jaar in Nord-Pas-de-Calais. Ik ondersteunde een jongerengroep en begeleidde de jongeren individueel. Daarna was ik twee jaar in Parijs en coördineerde ik op nationaal niveau de acties met jongeren en kinderen.

Brendan: Ik begon als manusje-van-alles: aan vergaderingen deelnemen, koffie serveren op bijeenkomsten, straatbibliotheken, een zomerfestival,... Daarna ben ik met jongeren in het Verenigd Koninkrijk op pad gegaan. Nadien verhuisde ik naar Frankrijk waar ik me heb ingezet voor het project "Armoede is geweld: de stilte doorbreken – naar vrede zoeken". Ik werkte ook in het team dat de internationale relaties coördineert. Het streefdoel is om mensen in armoede aan het woord te laten bij grote internationale organisaties zoals de Verenigde Naties.

Wat waren jullie verwachtingen toen jullie naar België kwamen?

Magali: Ik had drie jaar doorgebracht in Nord-Pas-de-Calais en dacht dat België heel gelijkaardig zou zijn. Wat me meteen opviel, was dat ATD Vierde Wereld in België niet zo

bekend is als in Frankrijk. Mijn missie hier is tweeledig: het verwelkomen van nieuwe mensen en het opvolgen van de acties met kinderen en jongeren.

Brendan: Na drie jaar werken op internationaal niveau, vond ik het zeer interessant om terug te gaan werken binnen de context van een welbepaald land. Het stelt me in staat om met meer mensen, van verschillende achtergrond, in contact te komen. Ik heb eerst een jaar de communicatie langs Franstalige kant ondersteund en maak nu deel uit van het nationaal team dat de beweging in België coördineert. Ik kijk er naar uit om ATD Vierde Wereld België beter te leren kennen, vooral Vlaanderen, want tot nu toe had ik vooral contact met Franstalige groepen. Ik beschouw dit als een zeer interessante kans.

Hoe willen jullie jongeren aanspreken?

Brendan: Jongeren willen zich wel engageren, maar ze weten vaak niet hoe en wat. De grote oude ideologieën hebben afgedaan. Ik denk dat ATD Vierde Wereld daar een interessant antwoord kan bieden. We hebben bewegingen nodig die mensen samenbrengen. Anders lopen we het risico dat jongeren en mensen in armoede van elkaar vervreemden. Iedereen moet een stem krijgen. Jongeren zijn ook zeer belangrijk in de beweging omdat ze nieuwe ideeën meebrengen.

Magali: Er is de voorbije jaren veel veranderd op vlak van werkgelegenheid en werkloosheid. Jongeren moeten hierover zelf het woord kunnen nemen. Oudere generaties kunnen niet in hun plaats spreken. Wat willen jongeren? Naar wat zijn ze op zoek? Wat kan bij hen een zaadje leggen voor een engagement? Dat zijn vragen die we ons stellen. Het is belangrijk dat jongeren elkaar kunnen ontmoeten.

Welke verschillen zien jullie tussen de beweging in België en het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk?

Brendan: In het Verenigd Koninkrijk is de beweging veel minder bekend dan in België. Er is geen nationale werking en er zijn minder acties. In Frankrijk is de geschiedenis natuurlijk helemaal anders. De werking op nationaal niveau is heel sterk en er wordt op beleidsniveau echt geluisterd naar de stem van ATD Vierde Wereld. In Frankrijk brengt ATD Vierde Wereld een unieke boodschap. Het sociaaleconomische denken van ATD Vierde Wereld en de overtuiging dat liefdadigheid armoede niet zal uitroeien, is minder vernieuwend in België. Er zijn meer organisaties met een gelijkaardige boodschap, denk maar aan de verenigingen waar armen het woord nemen in Vlaanderen en sommige Franstalige organisaties. Om meer te kunnen betekenen op beleidsniveau, moeten we zoeken hoe we met één stem kunnen spreken. Overleg met anderen is belangrijk. Dat vereist dat we goed over onze identiteit nadenken.

Magali: We hebben als beweging ook veel goede tools die we met anderen zouden moeten kunnen delen, zoals bijvoorbeeld de straatbibliotheken die ons echt de kans geven met mensen in armoede in contact te treden.

Brendan: Ik zie hier een echte kans voor ATD Vierde Wereld. We hebben een sterke geschiedenis en er zijn veel interessante partners om mee samen te werken. Het is tijd om ambitieus te zijn.

Sara Philips

EEN BASISINKOMEN VOOR IEDEREEN?

HET BOTST. WIE EEN LEEFLOON KRIJGT OF EEN WERKLOOSHEIDSUITKERING MOET AAN STEEDS MEER VOORWAARDEN VOLDOEN. ACTIVERING IS HET CODEWOORD. MAAR AAN DE ANDERE KANT IS HET ONVOORWAARDELIJK BASISINKOMEN EEN IDEE DAT VELD WINT.

▲ In samenwerking met het collectief Hashët, maakten leden van ATD Vierde Wereld Wallonië-Brussel affiches met zeefdrukken rond het thema 'werk'.

Robots zullen in de toekomst miljoenen jobs overbodig maken. Hoe erg is dat? Helemaal niet erg. Zo klonk het in de rand van het Wereld Economisch Forum in Davos, begin dit jaar, in een ludieke actie van mensen in kartonnen robot-ouftfit: 'Wij, de robots pleiten voor een universeel basisinkomen. Wij willen werken en zo de mensen bevrijden van de strijd voor hun inkomen. Miljoenen mensen zien ons als een bedreiging, terwijl we juist willen helpen. We willen mensen bevrijden van voorspelbare routinejobs zodat ze meer tijd hebben voor creatieve en sociale bezigheden.' Meteen was dit een oproep aan de Zwitsers om deze zomer 'Ja' te stemmen in een referendum over het basisinkomen.

Basisinkomen

Het basisinkomen is een inkomen dat de overheid geeft aan iedereen vanaf 18 jaar. Je krijgt iedere maand een vast bedrag. Er wordt geen rekening gehouden met je gezinssituatie. Je mag samenwonen of je kan alleen zijn. Wel hebben kinderen ook recht op een bedrag. Dat je nog veel geld op de bank hebt, is geen belemmering. Andere inkomens worden niet in rekening gebracht. Je mag nog gaan werken om meer te verdienen. Als je nu een leefloon krijgt, mag je niet bijverdienen. Enkele uren per week werken kan niet. Met een basisinkomen zou dat geen probleem zijn.

Eind 2014 was er een veelbesproken Panorama-uitzending over het basisinkomen. In Nederland wil de stad Utrecht samen met de universiteit een proefproject opzetten. In heel wat landen is een vereniging actief die pleit voor het basisinkomen.

Vreemd

Toch een beetje vreemd dat het idee de laatste tijd zo vaak aan de orde is, terwijl de vormen van basisinkomen waarmee we vertrouwd zijn onder druk staan. Neem de werkloosheidsuitkering. Sinds 2000 wil Europa dat een groter deel van de actieve bevolking werkt. Overheden zijn verplicht om jobs te creëren. Aan mensen zonder werk moeten ze begeleiding en opleiding verzekeren. Die moeten van hun kant bewijzen dat ze alle mogelijke inspanningen doen om werk te vinden. Voor mensen in armoede werkt dit vaak negatief, omdat ze ontmoedigd zijn na vroegere zoektochten, omdat ze de inhoud van administratieve formulieren niet of nauwelijks begrijpen. Of ze missen post omdat ze zo vaak van adres veranderen. Zijn er trouwens wel genoeg gepaste jobs en opleidingen? Werklozen die gesanctioneerd worden, zijn vaak de zwakste mensen. En dan?

Dwingen en controleren

Hoe vaak duikt het idee niet op van een verplichte gemeenschapsdienst. Werklozen en steungerechtigden zouden iets moeten doen voor hun geld. Het woord gemeenschapsdienst wordt ook gebruikt voor taakstraffen bij bepaalde veroordelingen. Het lijkt dan wel of armoede een misdaad is. Ook voor sociale werkers wordt het moeilijk. Door al de opgelegde voorwaarden moeten ze mensen zo sterk controleren dat de vertrouwensrelatie geschaad wordt, terwijl net dit vertrouwen onontbeerlijk is om de problemen doeltreffend te kunnen aanpakken.

De bomen en het bos

Voor mensen die op eigen kracht niet over de drempel van de arbeidsmarkt kunnen, zijn er de sociale tewerkstelling, de Plaatselijke Werkgelegenheids Agentschappen (PWA's) en de tewerkstelling door het OCMW, 'artikel 60'. Een kans om ervaringen op te doen en vertrouwen te herwinnen maar wel via contracten met minder gunstige arbeidsvoorwaarden en lonen. En vaak belanden mensen in een carrousel: ze gaan van het ene statuut over in het andere, wisselen periodes van werk af met periodes van inactiviteit, komen van de werkloosheid terecht bij het OCMW enzovoort. Ook de maatschappelijk werkers zien soms door de bomen het bos niet meer omdat het systeem zo complex is.

Een aantrekkelijk idee met vraagtekens

November 2015. De volksuniversiteit van de vierde wereld

▲ Zin-vol werk tijdens een Europees zomerkamp van Djynamo-jongeren

gaat over het basisinkomen. Heel wat deelnemers dragen een rugzak mee met ervaringen van wisselende jobs, frustrerende zoektochten naar werk, afhankelijkheid van uitkeringen die soms aan een zijden draadje blijken te hangen. Heel begrijpelijk dat het idee van een onvoorwaardelijk basisinkomen veel bijval krijgt. Maar toch met een groot vraagteken: 'Wordt ons leven er beter door?'

Iedereen vindt het belangrijk dat sociale correcties blijven bestaan. Als die wegvallen, is het onvoorwaardelijk basisinkomen geen goede zaak. Een deelnemster heeft diabetes. Nu krijgt ze haar zorg en medicatie terugbetaald. Die kosten kunnen hoog oplopen. Mensen met een beperking hebben ook veel zorg nodig. Kunnen zij iets extra's krijgen?

Of zo'n basisinkomen betaalbaar is? De voorstanders zeggen van wel. De overheid kan werk uitsparen. Sociale fraude moet niet meer opgespoord worden. Het berekenen van uitkeringen en het bijhouden van allerlei dossiers is niet meer nodig. Maar zal het basisinkomen voldoende hoog zijn? Je bent dan wel vrij om nog bij te verdienen, maar wat als je niet meer kan werken, of als je wel wil werken maar geen job vindt? De kans is groot dat er niet meer geïnvesteerd wordt in programma's zoals de Jongerengarantie waarbij Europa werkloze jongeren die geen opleiding volgen of niet naar school gaan wil helpen. Spijtig zou het ook zijn als projecten sneuvelen waarbij ingezet wordt op verschillende terreinen. WAW staat voor werk, armoede en welzijn. In zo'n traject worden mensen lange tijd intensief begeleid. De vierdewereldgroep 'Mensen voor Mensen' uit Aalst werkte mee aan de methodiek.

Minder stress

Wie een invaliditeitsuitkering krijgt, moet op controle. Soms durft iemand zich wel eens zwakker voordoen dan hij is, voor een hogere score en dus meer geld. Je vernedert jezelf daarmee. Of je bent ingeschreven op een ander adres ook al woon je samen met een partner. Dat heet fraude, maar in sommige gevallen is het niet meer en niet minder dan een overlevingsstrategie. Of je vraagt aan je kinderen van 18 en

20 die geen job vinden om het huis te verlaten om elk toch een beetje inkomen te hebben en de spanningen te vermijden waar een huishouden met weinig middelen gevoelig voor is. Met een basisinkomen hoeft dit bochtenwerk niet meer. En ook wie volkomen rechtmatig een uitkering ontvangt voelt nu wantrouwen en weet dat het etiket van fraudeur of profiteur nooit ver weg is.

Minder stress, weten welk bedrag je elke maand krijgt zonder de angst dat je ergens van een lijst geschrapt wordt, dat is waar mensen in armoede naar verlangen. Om niet altijd brandjes te moeten blussen, om ook naar de toekomst te kunnen kijken.

Maar is het daarom nodig om ons hele systeem van sociale zekerheid uit elkaar te halen? Mensen in armoede kunnen precies aangeven waar de knelpunten zitten. Als naar hen geluisterd wordt dan kan er verder gesleuteld worden aan het systeem. Voorwaarden en bewijslast mogen nooit een strop zijn om de nek van mensen in armoede. Dan zijn we al een eind op weg naar een onvoorwaardelijk basisinkomen.

M.T. Poppe en Marijke Decuyper

Wat over 'werk' gezegd wordt in dit artikel steunt op het TWEEJAARLIJKS VERSLAG 2014-2015 van het STEUNPUNT TOT BESTRIJDING VAN ARMOEDE, BESTAANSONZEKERHEID EN SOCIALE UITSLUITING:

Publieke diensten en armoede

EEN BIJDRAGE AAN POLITIEK DEBAT EN POLITIEKE ACTIE

Andere thema's in dit verslag: Justitie – cultuur – kinderopvang – gezondheid – energie en water

www.armoedebestrijding.be

EEN PLOEG VAN VIJF MENSEN MET ERVARING

VERNIEUWING NATIONAAL TEAM

ATD Vierde Wereld België wordt sinds 15 december 2015 aangestuurd door een nieuw nationaal team. In 2010 namen Herman Van Breen, Gilles Michaux en Yvette De Vuyst (†2012) die taak op. Ze werden ondersteund door Cécile Van de Putte en Thibault Dauchet. Het was voor deze ploeg een prioriteit om het engagement van eenieder te ondersteunen. Veel aandacht ging ook naar de vernieuwing van de Volksuniversiteit. Het mandaat van dit team liep ten einde. Een werkgroep heeft gedurende meerdere maanden nagedacht over een waardige opvolging. Dit werk zit er nu op. We zijn dan ook heel blij om jullie het nieuwe nationaal team voor te stellen:

Brendan Coyne: vrijwilliger en Brit. In Engeland was hij geëngageerd met jongeren. In het internationaal centrum van ATD Vierde Wereld nabij Parijs, bouwde hij mee de expertise op rond "extreme armoede is geweld – stilte doorbreken – vrede zoeken." Daarna maakte hij deel uit van het team dat de relaties met internationale instanties zoals Unesco en de Verenigde Naties onderhoudt. Hij verhuisde in september 2014 naar België en was hier verantwoordelijk voor de communicatie.

Thibault Dauchet: vrijwilliger en Fransman. In Noisy-le Grand, nabij Parijs, was hij geëngageerd met gezinnen in armoede, ondermeer met dakloze gezinnen die in het gezinscentrum van ATD Vierde Wereld opgevangen en begeleid worden. Hij kwam in 2010 naar België en maakte ook deel uit van het vorige nationaal team.

Marijke Decuypere: vrijwilliger en Belg. Ze was eerst medestander en vijf jaar lid van de groep in Brugge. Als vrijwilliger was ze actief in Guatemala, Frankrijk en Nederland. Toen ze in 2007 terugkwam naar België, nam ze het engagement op om in Ronse met gezinnen in armoede op weg te gaan. Sinds een jaar maakt ze deel uit van het animatieteam van de Vlaamse volkuniversiteit en ondersteunt ze de acties in Vlaanderen. Deze verantwoordelijkheid blijft ze behouden.

Carine Baiwir: militante en Belg. Ze woont in Luik. Vanuit haar engagement in het Luiks team is ze sedert jaren heel

nabij bij heel wat arme gezinnen. Sinds een tiental jaar behoort zij ook tot de groep "Agora" die het Waals decreet rond de jeugdhulpverlening evalueert. Sinds 5 jaar is ze geëngageerd bij gezinnen in Verviers en is ze ook mee verantwoordelijk voor de groep in Verviers. Deze verantwoordelijkheid blijft ze behouden.

Georges De Kerchove: medestander en Belg. Hij is sinds de jaren '70 geëngageerd bij ATD Vierde wereld. Als advocaat heeft hij het Huis van de Rechten van de Vierde Wereld opgericht. Hij slaagde erin om heel wat juristen te laten ontdekken dat de armsten verdedigers zijn van de mensenrechten. Hij was lange tijd animator van het mensenrechtencomité in het station van Brussel Centraal. Momenteel is hij voorzitter van ATD Vierde Wereld België.

Het nieuwe team heeft enkele belangrijke én uitdagende taken voor de boeg. Dit betekent onder meer: de boodschap van de beweging bekender maken bij het brede publiek en ervoor zorgen dat nieuwe mensen zich gemakkelijk kunnen engageren. Wij hebben alvast het volste vertrouwen. We hopen dat ook jullie hen vertrouwen geven. Op die manier blijven we samen een beweging vormen die enthousiast is, een beweging die nodig is om het geweld dat extreme armoede met zich meebrengt terug te dringen.

Militanten zijn ervaringsdeskundigen: mensen die armoede en uitsluiting kennen. Zij verzetten zich tegen extreme armoede, komen op voor zichzelf en voor degenen die het nog moeilijker hebben.

Medestanders zijn bruggenbouwers die in hun eigen omgeving de stem van de Vierde Wereld laten horen.

Volontairs engageren zich voor langere tijd, dag in dag uit en wereldwijd in de strijd tegen armoede. Meer hierover kan je lezen op pagina 6.

▲ De Franstalige Djynamo-jongeren op weekend

DJYNAMO ZKT ENTHOUSIASTE JONGEREN!

Djynamo is de dynamische jongerenbeweging van ATD Vierde Wereld. Tijdens activiteiten van Djynamo ontmoeten jongeren met uiteenlopende achtergronden elkaar. Ze leren elkaar goed kennen en zoeken samen hoe ze hun ideaal, een wereld zonder armoede en uitsluiting, kunnen waar maken.

“We amuseren ons, we leren van elkaars ervaringen, we denken na, we werken samen. We zoeken naar oplossingen om onze problemen, waarop we stoten, te verminderen. We maken ons nuttig voor anderen. Wij allen, Europese burgers van alle leeftijden, dromen van een betere wereld. Laten we er samen aan werken.”

(Boodschap van de jongeren 17 oktober 2014, voorgesteld bij de Verenigde Naties te Geneve)

Van **13 tot 19 juli** kan je deelnemen aan ons **Djynamo-zomerkamp** in ons Vierdewereldhuis. Samen met jongeren uit Polen gaan we op uitstap in België, werken we aan een ‘eetbare tuin’ en nog zoveel meer....!

Ben je tussen 18 en 30 jaar oud? Heb je zin om deel te nemen aan de activiteiten van Djynamo of wil je je inschrijven voor ons zomerkamp in juli? Neem dan zeker contact met ons op via contact@atd-vierdewereld.be.

ATD zkt stagiair

Om onze Djynamowerking op gang te trekken, zoekt ATD een dynamische stagiair voor 6 maanden. Voorwaarde is dat je afgestudeerd bent. Je wordt tewerkgesteld via een beroepsinlevingsovereenkomst.

Voor meer informatie, kan je contact met ons opnemen via contact@atd-vierdewereld.be.

KALENDER

VOLKSUNIVERSITEIT VAN DE VIERDE WERELD

Zaterdag 16 april 2016

Plaats van dialoog en vorming met mensen in armoede

KENNISVOORMIDDAGEN

Zaterdagvoormiddag 21 mei 2016 in het ATD Vierde Wereldhuis, Brussel.

MEDESTANDERSDAG

Zaterdag 23 april 2016 in het ATD Vierde Wereldhuis, Brussel.

LEESBIJEENKOMSTEN

"Strootjes in het Zand: Gevecht voor menselijke waardigheid in Tanzania" van Niek Tweehuijsen

ISBN: 9789089545923

Uitgever: Elikser B.V. Uitgeverij/2013/267 pagina's 18,50 euro

- **Zelee: dinsdag 8 maart om 20u in de bib Zelee, Lokerenbaan 41, 9240 Zelee.**

Deze bijeenkomst wordt georganiseerd door leesgroep Biblos en GRIS (gemeentelijke Raad voor Internationale Samenwerking). De auteur zal aanwezig zijn.

Open Leesavond

- **Oostende: donderdag 14 april** om 20u in Dienstencentrum De Schelpe, Elisabethlaan 32, Oostende.

We lezen een tekst, die we ter plaatse ontvangen, en die ons meeneemt in de wereld van grote armoede. Daarna delen we wat ons raakt, er volgt geen discussie. **Bedoeling is om dichter bij de mensen die in armoede leven te komen.**

Contactpersoon/meer info bij: Bea Verleyen, bea.verleyen@icloud.com.

Leesbijeenkomsten zijn ook gepland in:

- Lint

Raadpleeg daarvoor onze website.

ZOMERKAMP JONGEREN

13 t.e.m. 19 juli in het Vierde Wereldhuis

INFORMATIE-ONTMOETING: *De Internationale Beweging ATD Vierde Wereld in België, wat is dat, wie zijn dat?*

De beste manier om dat echt te weten te komen is ons ontmoeten. Maak een afspraak.

GEÏNTERESSEERD IN EEN VAN DEZE ACTIVITEITEN?

Informeren en aanmelden via het secretariaat: contact@atd-vierdewereld.be.

ACTUELE INFORMATIE: zie www.atd-vierdewereld.be

LIDMAATSCHAP

Steun ATD Vierde Wereld in haar strijd tegen extreme armoede en vernieuw je lidmaatschap voor 2016!

Hoe vernieuw je je lidmaatschap?

- Stort 3 euro aan ATD Vierde Wereld met de vermelding "lidmaatschap".
- IBAN: BE89 0000 7453 3685
- Hiervoor krijgt u een lidkaart.
- Indien u meer dan 3 euro stort, wordt dit als een gift beschouwd. Indien uw giften jaarlijks meer dan 40 euro bedragen, hebt u recht op een fiscaal attest.